

"Már inkább román, mint magyar, mégis úgy érzi, neki is helye van a dunaszerdahelyi gyűjteményben"

Milyen előnyei vannak a Vermes-villának a régi épülettel szemben?

Úgy nézem, hogy a falfelületen talán csak egy picivel több kép fér el, mint a régi helyen, de itt sokkal izgalmasabbak a terek, sokkal frappánsabb módon lehet kiállítást rendezni.

"Már inkább román, mint magyar, mégis úgy érzi, neki is helye van a dunaszerdahelyi gyűjteményben"

Milyen előnyei vannak a Vermes-villának a régi épülettel szemben?

Úgy nézem, hogy a falfelületen talán csak egy picivel több kép fér el, mint a régi helyen, de itt sokkal izgalmasabbak a terek, sokkal frappánsabb módon lehet kiállítást rendezni. Végre a gyűjteményi anyag is méltóbb elhelyezést nyerhet, mint abban a folyosó végi kis szobában, ahol a Kortárs Magyar Galéria képanyaga eddig tárolódott. Ez a miliőjével, térfűzésével kiállítótérnek kiválóan alkalmas nagypolgári villa egy rangos kulturális intézmény, és nem egy – bocsánat – csűr, mint az előző épület volt.

Úgy hallottam, hogy amikor a Kortárs Magyar Galéria számára Romániában gyűjtött képzőművészeti alkotásokat az ottani magyar festők körében, akadt román művész is, aki felajánlotta egyik művét. Mi volt az, ami őt erre indította?

Ez az Onegin Colta nevű ember, akinek idegen hangzású neve kilóg a katalógus névsorából, ott volt azon a találkozón, ahol a dunaszerdahelyi Kortárs Magyar Galériáról beszéltem. Amikor hallotta, miről van szó, azt mondta, úgy érzi, az ő munkájának is helye van a gyűjteményben, mert a szavaimból úgy vette ki, hogy ugyanolyan multikulturális közegről van szó, mint amilyenben ő él. Ez a román képzőművész a temesvári egyetemen tanít, és Aradon van a műterme. Arad, Temesvár – ez a Bánát, egy külön világ, nem tévesztendő össze Erdéllyel. A Bánátban nincsenek nemzetiségi ellentétek, ott az, hogy valaki román, szerb, horvát vagy magyar, olyan, mint hogy barna vagy kék szeme van. De akadt olyan is, akinek a neve ugyan nem lóg ki a sorból, de amikor beszélgettünk, kiderült, hogy ő bizony már inkább román. Ez Kőműves Andor brassói művész, akinek az édesapja magyar volt, de román édesanyja nevelte. Mégis azt mondta, hogy adok képet, hisz én is ide tartozom. Vagy említhetem Ioan Horvat Bugnariut, a kolozsvári egyetem grafikai tanszékének vezetőjét, aki a román képzőművész szövetség tagja, nem a magyaré, de azt mondta, úgy érzi, hogy a dunaszerdahelyi gyűjteményben neki is helye van, mert az egykori Osztrák–Magyar Monarchia révén azonos kultúrkörrel van szó. Nyilvánvaló, hogy ahol ennek a kérdésnek éle van, ott más a helyzet. Teszem azt, a Székelyföldön élő, betelepült román oda sem jött, amikor megbeszélést tartottunk.

Volt olyan eset, hogy valaki kijelentette, nem ad képet?

Nem volt, sehol sem találkoztam elutasítással. Zágrábban megkértem egy művészettörténész

kolléganőt, a szabadkai születésű, magyarul anyanyelvi szinten beszélő Jadranka Damjanovot, hogy ismertessen meg magyar képzőművészekkel. Azt mondta, a határterületeken ismer ilyeneket, de Zágrábban csak olyanokról tud, akik magyar származásúak ugyan, de már egy kukkot sem tudnak magyarul. Összehozott négy ilyen emberrel, elmondta nekik, milyen céllal jöttem, és ezek a művészek a legnagyobb készséggel ajánlották fel egy-egy alkotásukat. Persze, nekünk is itt a helyünk – mondták. Kettőt közülük Kovácsnak hívnak, de a másik kettőnek még a neve sem utal a magyar ősökre, csak Jadranka tudott róluk.

Meddig gyarapítható egy galéria csupán adományokból, az alkotók által ajándékozott művekből? Van erre másutt is példa?

Nem tudok arról, hogy létezne a világon még egy olyan kortárs műgyűjtemény, amely kizárólag az ajándékozásra alapítaná a létezését. De százszázalékosan ez még a dunaszerdahelyi képtár esetében sem igaz. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma már vagy négy-öt éve biztosít számára keretet évi egy képzőművészeti alkotás vásárlására. Mivel a galéria szobrokban szegényebb, ezt a keretet eddig szobrászati alkotások vásárlására fordította. S hogy meddig gyarapítható csupán adományokból, ajándékozásokból? Ha nem lenne több ajándékozás, akkor is létezik már egy több száz darabból álló, jelentős műgyűjtemény, amely lefedi a magyar képzőművészet egy bizonyos korszakát.

A képzőművészek ajándékozási kedvét illetően optimista?

Idáig nem ütköztünk visszautasításba, ugyanakkor küzdünk azért, hogy a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától az eddiginél nagyobb keretet kapjunk, amely az évi egynél nagyobb számú alkotás vásárlását teszi lehetővé. Megjegyzem, vannak olyan kortárs gyűjteménnyel rendelkező magyarországi múzeumok, amelyek évek óta nem tudnak egy darabot sem vásárolni.

Ilyen szempontból a Kortárs Magyar Galéria léte valóságos csoda.

Mindenképpen az, ráadásul nincs még egy olyan, kortárs művészettel foglalkozó múzeum vagy galéria, amely az egész világ magyar művészeire figyelne. Nem mondhatom azt, hogy gyűjti, mert nincs olyan képtár, amely az egész világ magyar művészeinek alkotásait össze tudná gyűjteni, de figyeli, és igyekszik reprezentatív alkotásokkal minél szélesebb körben lefedni, hisz az Egyesült Államoktól Görögorszáig egy sor terület magyar művészei képviselve vannak.

VOJTEK KATALIN